

Orman İçi Sularda Rekreatif Olta Balıkçılığı

Abdullah Ekrem Kahraman¹, İbrahim Kolbaş²

¹ İstanbul Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Avlama ve İşleme Teknolojisi Bölümü, İstanbul

² Orman ve Su İşleri Bakanlığı, İstanbul 1. Bölge Md. Avcılık ve Yaban Hayatı Şb. Md., İstanbul
Sorumlu yazar e-posta: kahraman@istanbul.edu.tr

Giriş: Rekreatif balıkçılık tamamen eğlence, zevk ve spor amaçlı balık tutma faaliyetidir. Dolayısıyla, bu balıkçılık faaliyetini, amatör, spor/yarışma ve turizm olarak kategorize etmek mümkündür. Buna göre amatör balıkçılık, organize olmadan özel günler ya da yarışmalarla da ilgisi olmayan etkinliğin adıdır. Bu tip avcılıkta yakalanan balıklar serbest bırakılır (yakala-bırak) veya özel tüketim için saklanır. Spor/yarışma balıkçılığı, belirli yarışma kurallarına bağlı olarak balıkçılar arasında serbest rekabeti içeren organize bir etkinliğin adıdır. Bu tip avcılıkta belirli türlerin en büyük balıklarını, en fazla adedi veya en büyük toplam ağırlığı yakalamak amaçlanır. Turizm amaçlı olta balıkçılığı ise üçüncü bir tarafça turistler için balıkçılık seferleri düzenlenerek organize edilen faaliyet olarak anlaşılabilir (Gaudin ve De Young, 2007). Türkiye’de 1950’li yıllardan sonra yaşanan sanayileşme olgusu nedeni ile özellikle Marmara Bölgesinin nüfusu önemli ölçüde artmıştır. Bu bağlamda son yıllarda birçok rekreatif aktivite içinde orman içi sularda yapılan rekreatif olta balıkçılığının artan bir biçimde insanların ilgisini çekmeye başladığı gözlenmektedir.

Gereçler ve Yöntemler: Araştırma için 1 Aralık 2015’de bir yıllık iş programı oluşturulmuştur. Aralık 2015-Mart 2016 ayları arasında çalışma alanları tespit edilmiştir. Mart-Ağustos 2016 aylarında su değerlerine yönelik ölçümler yapılmıştır. Ağustos-Ekim 2016 aylarında anket çalışması yapılmıştır. Ekim-Aralık 2016 döneminde ise sahadan toplanan balık örnekleri, ölçülen su değerleri ve anket çalışmaları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışma alanlarımızda olta balıkçılığı yapılan yerlerde rekreatif olta balıkçılarından alınan balıkların metrik ve meristik ölçümleri yapılmış ve her bir çalışma alanındaki suların çözünmüş O₂, pH ve sıcaklık değerleri ölçülmüştür. Ayrıca, rekreatif olta balıkçılarının sosyolojik ve davranışsal özelliklerini değerlendirmek için her bir çalışma alanı için 25 soruluk anket hazırlanmıştır. Ankette balıkçılara sosyolojik, davranışsal ve yönetim öğelerine ilişkin sorular yöneltilmiştir. Anketten elde edilen bulgular istatistiksel analiz ile değerlendirilmiştir.

Sonuç ve Tartışma: Bu çalışma ile Kuzey Marmara havzasında orman içinde rekreatif aktivite potansiyeli yüksek beş farklı deneme alanı seçilerek bu aktivitelerin rekreatif olta balıkçılığı ile birlikte değerlendirme olanakları bulunup bulunmadığı incelenmiştir. Sonuç olarak, Türkiye’de deniz ve iç sularda kültür balıkçılığı 1970’li yıllardan itibaren hızla gelişmiş bunun ülke ekonomisine çok büyük bir getirisi olmuştur. Bunun yanında orman içi sularda rekreatif olta balıkçılığının da önemli bir ekonomik potansiyeli bulunmaktadır. Orman içi suların ekonomik ve rekreatif potansiyeline rağmen kamu idareleri arasındaki yetki karmaşası, kaynakların etkin korunmaması, avlak işletmeciliğine geçilmemesi, yönetim planlarının olmayışı, toplumda yerleşmiş olan “kaynakların nasıl olsa tükenmeyeceği” anlayışı vb. sebeplerle bu potansiyel değerlendirilememiştir. Bu kapsamda Kuzey Marmara Havzası içinde yer alan orman içindeki sulardaki su ürünlerinin sürdürülebilir yönetimi için deneme alanı olarak seçilen sucül kaynaklardaki organizmalar, habitatlar ile kaynağı kullanan ve yöneten insanlar tüm yönleri ile incelenmiş, seçilen beş deneme alanından dördünün rekreatif olta balıkçılığı yapılabilecek ölçütlere uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma ile orman içinde yer alan sucül kaynakların mevcut durumlarının tespiti yapılarak belirlenen eksiklikler ve yapılması gerekenler kaynağı yönetenlere model olarak önerilmiştir. Balıkçılık yönetiminin ana amacının sürdürülebilirlik olduğu düşünüldüğünde orman içi sularda sürdürülebilirliği gerçekleştirmek üzere biyolojik, ekolojik, sosyo-kültürel, ekonomik ve idari boyutlarının yeniden ele alınacağı bilimsel temelli “Rekreatif Olta Balıkçılığı Eylem Planının” Orman ve Su İşleri Bakanlığınca bir an önce hayata geçirilmesi halinde rekreatif etkinliklerdeki seçenekler çoğalacak, başta orman köylüsü olmak üzere istihdama katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Orman içi sular, Rekreatif, Olta balıkçılığı

Teşekkür: Çalışmanın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen İÜ Su Ürünleri Fak. Avlama Tek. ABD Bşk. Prof. Dr. Saadet KARAKULAK’a, çalışma alanlarının seçiminde değerli tecrübe ve bilgileriyle katkı sağlayan Orman ve Su İşleri Bakanlığı I. Bölge Md. Osman DEMİREL ile Md. Yrd. Ömer FURTUN’a; ve çalışmaya katkı sunan isimlerini saymadığımız diğer tüm Orman Mühendisi ve tekniker arkadaşlara teşekkürü bir borç biliriz.